

Diagnòstic antemortem de l'arpeig, una neuropatia equina

05/2010 - Ciència Animal.

Un treball dut a terme per investigadors de la UAB confirma, per primer cop, un diagnòstic antemortem de l'anomenat arpeig australià, una afecció nerviosa que altera la mobilitat de les extremitats dels cavalls. Aquesta forma d'arpeig es manifesta quan l'animal ingereix certes plantes tòxiques encara que, en el cas estudiat, no s'hi van trobar a la pastura. Gràcies a la tècnica innovadora de realitzar biòpsies de nervi i múscul es va poder diagnosticar aquesta neuropatia, que va evolucionar favorablement amb una rapidesa sorprenent.

Imatge del cas en qüestió mostrant un moviment d'arpeig molt evident de l'extremitat posterior dreta mentre se'l forçava a caminar.

L'arpeig és un moviment anormal dels cavalls que es caracteritza per una hiperflexió sobtada i involuntària (coneguda com a salt del conill) d'un o els dos membres posteriors o peus durant el pas o el transc (veure imatge). Pot afectar de manera greu el moviment del cavall i fer que perdi la seva funcionalitat esportiva.

Actualment es classifica en dues presentacions clíniques: l'arpeig australià i l'idiopàtic. El primer comença de forma sobtada i acostuma a afectar les dues extremitats posteriors. S'han fet estudis postmortem de cavalls afectats per la forma australiana (també coneguda com adquirida) i l'anàlisi histopatològic ha demostrat que es tracta d'una manifestació clínica d'una malaltia neuronal degenerativa (axonopatia distal del nervi peroneu). Es creu que la causa d'aquesta lesió nerviosa pot ser la ingesta de plantes tòxiques presents a les pastures de molts cavalls afectats. Pel que fa a la forma idiopàtica (també coneguda com clàssica o espontània) acostuma a ser progressiu i unilateral. Tot i que se n'han documentat casos a tot el món, encara no se sap quina és la seva causa.

Es va referir un cavall de 16 anys d'edat, mascle castrat de raça Hannoveriana a l'Hospital Clínic Veterinari de la Universitat Autònoma de Barcelona amb història de 6 setmanes d'arpeig progressiu, d'aparició sobtada i afectació bilateral que era compatible amb la forma australiana. El cavall havia conviscut durant 2 anys amb altres cavalls en una pastura sense que cap d'ells hagués presentat símptomes similars. La pastura es va analitzar i no s'hi detectaren plantes tòxiques.

Per tal d'arribar a un diagnòstic definitiu es va decidir fer certes proves diagnòstiques específiques. Primer es va provar de fer una electromiografia del múscul extensor digital llarg d'una de les extremitats posteriors, però malauradament el cavall era molt sensible a les agulles de l'aparell i no es van poder obtenir resultats concloents. Es va optar aleshores per obtenir i analitzar una biòpsia de l'esmentat múscul i del seu nervi (nervi peroneu superficial) amb el cavall sota anestèsia general. Les mostres es van enviar a un laboratori especialitzat. El diagnòstic final va ser de polineuropatia mixta amb signes de degeneració axonal i desmielinització. Sorprenentment el cavall va mostrar una milloria clínica molt ràpida, fet inusual en aquest tipus de casos degeneratius.

Per la informació que tenim, aquest és el primer cas d'arpeig australià documentat a Europa amb un diagnòstic confirmar d'axonopatia distal. També és el primer cas d'aquesta forma de la malaltia que s'ha diagnosticat antemortem, sense necessitat de sacrificar a l'animal, mitjançant l'examen histològic de biòpsies de nervi i múscul. La tècnica que hem descrit és novedosa

i pot realitzar-se en hospitals especialitzats. Aquest cas també serveix per demostrar que els cavalls es poden recuperar d'aquesta neuropatia.

Lara Armengou Ruiz

Departament de Medicina i Cirurgia Animals

"Antemortem Diagnosis of a Distal Axonopathy Causing Severe Stringhalt in a Horse". Armengou, L; Anor, S; Climent, F; Shelton, GD; Monreal, L. JOURNAL OF VETERINARY INTERNAL MEDICINE, 24 (1): 220-223 JAN-FEB 2010.